

V mých poznámkách se nakupila řada zdánlivě nepatřičných hesel tak, jak mne chaoticky napadala: jubilea sborů a zpěváků, pohledy z nebe, rozhledny, sponzoři, vyúčtování grantů, vyúčtování daní, suplování, zvony a zvonáři, *Noc s Andělem*, Jarmila Šuláková, Jaroslav Ježek, P. Vojtěch Kodera, knižní novinky, opera *Tajemství*, sbory do Osenic, koncert u Ludmily, pravoslavné Vánoce, zapomenutá výročí. Pro psychologa by bylo hračkou seřadit tyto poznámky tak, aby dávaly nějaký smysl. Pro mne budou tato hesla vodítkem k sestavení úvodní části *Zpravodaje*.

Ohlédnutí

Každoročně je zimní období pro milovníky hudby obdobím žní. Zvláště letošní zima nám umožnila bez větších problémů nejen provozovat, ale i využívat programy četných sborů, hudebních těles a divadel ke svému kulturnímu obohacení. V kostelích se i v lednu dalo po dobu trvání koncertu, to je v zimě asi po dobu jedné hodiny, vydržet bez újmy na zdraví. Tak tomu bylo na ***Tříkrálovém benefičním koncertu*** na podporu Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze, který se konal 7. ledna v kostele sv. Ludmily na Náměstí Míru v Praze 2. V krásném prostředí v koncertním programu, který v rámci festivalu neprofesionálního umění Musica coniuncta Pragensis pořádala Římskokatolická farnost u kostela sv. Ludmily, Unie českých pěveckých sborů a Nadace Františka Augustina Urbánka vystoupily děti a mládež Dětského sboru ZUŠ Hostivař, Pěvecký sbor Gymnázia Jana Keplera v Praze 6 a Schola od sv. Jana Křtitele ze Šumperka. Nejvíce na mne zapůsobil právě Hostivařský dětský sbor v pásmu vánočních písní a koled *Přišlo jsi k nám*, *Jezulátko* sebraných a upravených Jiřím Laburdou. Intonační čistota a přirozený projev dětí řízených sbormistryní Lucií Valentovou zaujal zcela zaplněnou chrámovou loď štědrých dárců tohoto koncertu. Ti věnovali nemocnici úctyhodnou částku: více než 40 tisíc Kč.

Vánoční koncert v pravoslavném kostele sv. Klimenta začal v sobotu 6. ledna, v den, kdy pravoslavná církev začíná slavit vánoční svátky, a k mému překvapení byl kostel rovněž zcela zaplněn, ač nebyl vůbec plakátován. Patří zřejmě k tradičnímu vánočnímu setkání této komunity. Pravoslavné písně a koledy zde zpívaly dva sbory – Byzantion a Sbor sv. Vladimíra (katedrální sbor řeckokatolické církve u sv. Klimenta). Tento sbor je zřízen při občanském sdružení Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny.

Pro mne byl tento koncert zajímavý tím, že jsem mohl sledovat naše dva bratry – A. Gabora a I. Dohnala, kteří ve druhém sboru zpívají a patřili k tzv. tahounům. Dále jsem byl upoután krásným hlasem sopranistky paní Alice Křížové, která jako sólistka i sboristka patřila

k nejlepším. Zpívá ve sboru Byzantion a je, jak jsem se po koncertu dozvěděl, snachou našeho bratra A. Kříže.

Mé zimní návštěvy v Národním divadle patřily dvěma činohrám a jedné opeře. Stroupežnického ***Naši furianti*** jsou našemu publiku známy, ale nová garnitura herců v této inscenaci byla pohromadě poprvé. Právě v jejich podání promlouvá toto dílo i k dnešnímu divákovi a ukazuje nadčasovost, kterou toto dílo řeší v postavách tehdejších zastupitelů obce. V Divadle Kolowrat je od listopadu loňského roku v programu ***Benefice Vlasty Chramostové — Tři životy***. Tato vynikající česká herečka oslavila své 80. narozeniny a právem patří mezi velké osobnosti činohry ND, jak ji ukazuje příležitostní výstava v Kolowratském paláci. Benefice je doslova koncertem, který je rozehrán mezi Davidem Prachařem, Kateřinou Holánovou a Vlastou Chramostovou. Ta s otevřeností mluví o všech etapách svého nesmírně bohatého života.

O dětství a mládí za první republiky, o letech okupace, o letech nadšeného budování, o letech pádu a zmaru padesátých let a letech vzkříšení. V historické budově Národního divadla byla v říjnu loňského roku opět inscenována jedna z nejkrásnějších oper Bedřicha Smetany ***Tajemství***. Většina z nás má tento skvost spojený se jmény jejich tehdejších interpretů — Beno Blachutem, Martou Krásovou, Marii Tauberovou, Václavem Bednářem, Eduardem Hakenem. Setkáváme se však se jmény zcela jiných představitelů rolí konšelů Maliny a Kaliny, Blaženky a Víta, panny Rózy a Bonifáce, zpěváka Skřivánka a po pravdě musím říct, že svými pěveckými kvalitami jsou rovni těm, kteří v mé paměti ještě zůstali. Zdeněk Plech, Martin Bárta, Maria Haan, Tomáš Černý, Jana Sýkorová, Luděk Vele, Jaroslav Březina jsou vlastně nyní dědicové těch krásných pěveckých rolí ve věčně žijící Smetanově opeře. Nesrovnatelně odlišnou je scéna. Místo koloritu městyse pod Bezdězem se divák setká jen s laserovými kresbami slunce, měsíce, pahorku se zříceninou hradu na horizontu, zvýšenou pódiovou deskou se stolem a židlemi a náznakem pece. Smích vzbuzují scény, kdy Blaženka držící na klíně okenní rám (dívá se z okna), rám odloží a jde zpívat svou krásnou árii *Což ta voda z výše strání padá* a po jejím doznění opět usedne s okenním rámem na klíně a vyhlíží svého Vítka. Nebo když zvoník Jirka vystupuje na svou kostelní věž (vlastně na upevněný žebřík na který vytahuje zvon) a z věže (tedy ze žebříku) rozhlašuje „tajemství“. Je pravdou, že takto stylizovaná scéna umožní návštěvníkům větší soustředění na zvukovou stránku opery a odpadnou větší problémy třeba s dirigováním sboru. Ten byl vždy na otevřené scéně, ničím nezastíněn. A odvedl tedy v tomto představení rovněž perfektní výkon v naprosté souhře se orchestrem. Očekával jsem, že to ocení především dirigent Zbyněk Müller při závěrečné děkovačce, ale nestalo se tak. I sbor měl na vyznění opery významný podíl. Zpíval obdivuhodně přesně intonačně i rytmicky.

My, kdož jsme před dvěma nebo už třemi lety trávili jednu sobotní noc ve studiu ČT v pořadu tohoto jména víme, že Anděl je příjmení sympatického autora a moderátora, který již řadu let spolu s panem režisérem Kratochvílem produkují na ČT 2 pořad, v němž setkávají zajímaví lidé a zajímavé skupiny, v poslední době i méně zajímavé.

Kdo si však tento pořad pustil právě v onu lednovou sobotu, kdy na programu bylo setkání se zpěvačkou Jarmilou Šulákovou a její kapelou VSACAN, ten neprohloupil. Bylo to setkání neobyčejně zajímavé a muzikantsky krásné. Ukázalo se, že tato folklorní zpěvačka může směle konkurovat s hvězdami populární hudby a v mnohém je i předčí. Zejména v životní zkušenosti a moudrosti, kterou předává již několika generacím posluchačů. Pořad se v dialozích podobal pořadu Marka Ebena *Na plovárně*, měl ale tu přednost, že nechyběly živé vstupy zpěvačky s kapelou. Podle ohlasů do studia to byl jeden z neúspěšnějších půlnočních pořadů a nikdo, kdo u televizoru tentokrát vytrval, jistě nelitoval.

Zvony a zvonáři

Tento bicí hudební nástroj svojí funkcí a tvarem patří k nejkrásnějším a často používaným nástrojům v historii lidstva. Stále uchvacuje svým zvukem a provází člověka od kolébky až do hrobu. Ti, kdož zvony tvoří, dědí často tuto dovednost svých předků a předávají ji jako tajemství svým následovníkům. Zde jsem si právě vzpomněl na vyprávění zvonáře pana Manouška, který v pořadu *Noc s Andělem*, v němž jsme i my zpívali, vyprávěl o tomto svém povolání. Jeho zvony jsme si pak šli poslechnout na Jindřišskou věž a obdivovali jsme jejich zvuk zblízka právě tak, jako krásné pohledy na Prahu. Celý pořad máme zaznamenaný a rádi se k němu vrátíme (v naší videotéce – 28. 12. 02 – F101).

Vzpomínka na vyzvánění na kostelní věži je spjata i s mým dětstvím v Lysé nad Labem. Byl to pro nás opravdový svátek, když jsme se souhlasem i někdy bez souhlasu kostelníka pana Němce mohli vylézt na věž 55 m vysokou a rozhlížet se polabskou krajinou. Natož když jsme mu mohli při zvonění na velkou nedělní mši nebo v jiný svátek, kdy se zvonilo více zvony současně, pomáhat. To si naše klukovská ministrantská parta teprve připadala důležitá. Soupeřili jsme o to, kdo bude zvonit „*Václavem*“, (který vážil 1359 kg, jeho průměr byl 128,5 cm a byl laděný v *e*), kdo „*Janem Křtitelem*“, (vážícím 430 kg o průměru 80 cm s krásným čistým *c*) a kdo zvonem „*Marie – Regina Coeli*“ (vážícím 660 kg, o průměru 100 cm s laděním *a*). Těch několik minut vyzvánění jsme si opravdu vychutnávali a prodlužovali, jak se dalo.

Čtenář jistě pochopí, co pro nás kluky znamenal ten nesmyslný symptom válek, když dva naše milované zvony byly 17. 4. 1942 zrekvírovány a na věži zbyly jen holé trámy a ložiska po zvonech „*Václav*“ a „*Jan Křtitel*“. Tento barbarský válečný čin byl v našich očích chápán jako zločin. Svorně jsme se pak střídali při zvonění zbylým zvonem „*Marie*“ až do doby, kdy nás osud rozesel po

městech blízkých i vzdálených. Kdykoliv však slyším zvony znít, promítne se mi tento úsek našeho šťastného dětství.

Částečně podle materiálu Karla Sutého a Josefa Zumra otištěného v *Listech města Lysé nad Labem* (1/2003)

P. Vojtěch Koderu

V pátek dne 5. ledna 2007 doprovodilo mnoho lidí na poslední cestě pozemského putování P. Vojtěcha Koderu, čestného skromného a pokorného kněze, který byť i musel trpět, nikdy nezradil svou církev. Smuteční obřady za velké účasti spolubratří vykonal v chrámu sv. Jana Křtitele v Lysé nad Labem emeritní biskup litoměřický msgr. Josef Koukl.

P. Vojtěch Koderu zemřel ve věku nedožitých 83 let. Pocházel z Lysé, kde jeho rodiče měli řeznickou živnost. Po absolvování Arcibiskupského gymnázia v Praze odešel do bohosloveckého semináře v Litoměřicích, kde byl v roce 1938 vysvěcen na kněze tehdejšími litoměřickými biskupem msgr. Weberem.

Když jsem s ním rozmlouval u příležitosti šedesátiletého jubilea jeho kněžství, vyprávěl mi s radostí o svém životě kněze, jemuž bylo dopřáno aspoň v omezeném čase naplnit poslání, které od něho Bůh očekával. Jeho prvním působištěm byla Sobotka, pak Libochovice n. Ohří a Plazy u Mladé Boleslavi. Odtud odcházel v r. 1949 jako administrátor arciděkanství úřadu v Liberci, tehdy krajského města. A zde začíná martyrium nejen jeho, ale i mnoha dalších nevinných obětí tehdejšího komunistického režimu. Sám vzpomínal na různé provokační akce, které proti němu Státní bezpečnost opakovaně připravovala, jako třeba ukryté zbraně, které kdosi podstrčil do hřbitovní kaple, což zmařil tím, že tento nález okamžitě oznámil policii. Byl na něho činěn nátlak, aby veřejně spolupracoval s tehdejší státní mocí tím, že promluví v městském rozhlase a vyzve věřící k účasti na prvomájovém průvodu. Když vše odmítal, pohrozil mu krajský tajemník, že zařídí jeho přeložení na venkov. Tak se také stalo a v roce 1951 odchází do Doks. K této farnosti náležel i kostelík v Oknech. V přístavku byla i sakristie, kam zatékalo. Do opravy střechy se pustil P. Koderu s pomocí svého příbuzného sám. Po odkrytí části střechy se setkali se známým již trikem StB – byly zde dvě pistole s krabičkou nábojů. Neprodleně to opět oznámil policii. Jak uvidíme dále, ta si však vyhlídnutou oběť pečlivě střežila.

Tehdejší litoměřický biskup msgr. Štěpán Trochta, sám bývalý vězeň nacistického koncentračního tábora, očekával vzhledem k vývoji politické situace u nás po roce 1948 svoje zatčení a násilnou internaci. Rozdělil proto diecézi na 6 správních oblastí a jejich správou pověřil tajně 6 vikářů. Jedním z nich, nejmladším byl P. Koderu. StB se však o biskupových aktivitách dozvěděla a většina takto jmenovaných hodnostářů zatkla. P. Koderu byl zatčen 26. 2. 1954 orgány KS MV Liberec. Ve vyšetřovací vazbě si pobyl déle než rok v samovazbě, jak sám říkal v kumbálku. Krajským soudem v Liberci pak byl odsouzen

k trestu odnětí svobody na pět let a vedlejším trestům, propadnutí majetku, povinnosti nahradit náklady řízení a ztrátě občanských práv. Prokurátor se však odvolal proti příliš nízkému trestu. Nejvyšší soud v Praze mu vyhověl a P. Koderovi byl trest zvýšen na sedm let odnětí svobody. V doličných dokumentech jak je shromáždil k těmto kauzám ÚDV ve vydané publikaci *Securitas Imperi II* (vyd. 2005) je uvedeno šest jmen s titulem JUDr. a čtyři jména soudců z lidu. Dnes nás děsí zrůdnost komunistické ideologie, která dovedla přivést ty, kteří měli hájit práva a svobodu občanů vlastního státu k tomu, aby se stali nástroji zvlůle a pošlapání humanitních principů lidské společnosti.

Vězněn byl ve smutně proslulých Valdčicích, odkud byl poslán na nucené práce do uhelných dolů ve Rtyni v Podkrkonoší. Zde pracoval při dobývání uhlí tři roky. Zbytek trestu pak přežil v Mírově, který je z dějin komunistické justice dostatečně známý. Nevzpomínal však na léta strávená ve vězení ve zlém, ale dodává: „Dobří lidé, kteří dovedli pomáhat se našli všude.“

Po svém propuštění žil v malém domku v Lysé v Sojovické ulici. Pracoval sedm let v místním zahradnictví a pak v tehdejší n.p. Labora jako topič, závozník, skladník. Na omezenou dobu vypomáhal v duchovní správě za nemocného děkana P. Vičara. Pak však všemocný církevní tajemník mu zakázal i tuto činnost. Po roce 89 již jako důchodce vypomáhal pokud mu to zdraví dovolilo ve farnostech Kostomlaty, Plazy, Mcely, i jinde, bylo-li to potřeba.

Jeho vzácná velkorysost a štedrost se projevila v roce 2002, kdy peněžní částku, kterou dostal jako odškodnění za léta utrpení v komunistickém vězení, věnoval na pořízení zvonu pro lyský kostel. Zvon váží 320 kg, jeho dolní průměr je 80 cm a byl nazván „Svatý Vojtěch“ podle nebeského patrona donátorova.

Tímto činem se P. Koder zapsal nejen do dějin kostela sv. Jana Křtitele, ale i do historie města Lysé nad Labem. Když jsem na něho čekal po skončení slavnosti vysvěcení a zavěšení zvonu dne 8. 12. 2002 před kostelem, abych se s ním pozdravil, jeden z dalších čekajících mu pravil: „Otče, vy jste se zařadil tímto svým činem mezi šlechtice, neboť v dávné minulosti bylo pořízení zvonu převážně výsadou šlechtických dárců.“

Odešel dobrý a statečný člověk.

Pro *Listy města Lysé nad Labem a okolí* Josef Zumr,
Semily, 6. 2. 2007

Oslavy našeho jubilea

Vážení kolegové, bratři a příznivci našeho sborového zpěvu. Jelikož naše dvě spojená sdružení – Pěvecké sdružení pražských učitelů a Pražský pěvecký sbor Smetana v příštím roce oslaví 100. výročí od svých založení, slušelo by se proto tato jubilea důstojně oslavit.

Vyzývám Vás tímto o pomoc již nyní, neboť bez větší pomoci a zapojení se všech nemůžeme plně docílit důstojných oslav. Z členských příspěvků a z příjmů za naše vystoupení nepokryjeme ani roční režii. Organizace oslav je spojena s velkým množstvím práce, jak organizátorů,

tak i celé řady aktivistů, a proto očekávám, že nabídnete své síly ve prospěch nás všech. (Více informací bylo sděleno na výroční schůzi PMS).

Tímto se na Vás obracím o *sehnání sponzorů* pro financování důstojné oslavy 100 leté činnosti našich těles. Na závěr mě dovoluť upozornit, vážení přátelé a příznivci sborového zpěvu, že *sponzorské dary* lze odečíst od základu daně. To upravuje zák. č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů v §15 odst. 1 pro fyzické osoby (... od základu daně lze odečíst dary jejichž úhrnná hodnota za zdaňovací období přesáhne 2% ze základu daně anebo činí alespoň 1000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10% ze základu daně) a v § 20 odst. 8 pro právnické osoby (... od základu daně sníženého podle § 34 lze odečíst hodnotu daru pokud činí alespoň 2000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 5% ze základu daně sníženého dle § 34).

Doufám, že se i v našich řadách nebo v řadách našich příznivců najdou dárci, kteří přispějí na dobrou a užitečnou věc. Předem děkuji všem, kteří se rozhodnou a zvolí formu finančního daru, jménem svým i jménem vedení pěveckých sborů Smetana, Typografie a PSPU.

Josef Stibůrek, PSPU

Ad „Čas rozjímání“ – Zpravodaj PSPU č. 76

V závěru článku, v němž jeho autor bilancuje bohatou a úspěšnou činnost sboru v minulém roce, byla vyslovena též otázka: „Neměli bychom ze sborové scény tiše odejít a ukončit svou činnost?“ Beru to jako úvahu dlouholetého a zodpovědného činitele sboru, jenž se zamýšlí nad budoucností vzhledem ke stému výročí založení PSPU a PSSS.

Tyto úvahy však mají své opodstatnění i v širší platnosti. Již před 25 léty při oslavách 75. výročí založení sboru pravil ve svém projevu v Rudolfinu prof. Plavec: „Sborový zpěv u nás není uměním podporovaným, nýbrž pouze trpěným.“ Změnilo se něco za posledního čtvrt století, i když politické změny ve společnosti doznaly zásadního obratu? Tak, jak to pozoruji ve svém okolí, řada velkých sborových těles, pokud se ještě udržela, stává se sbory komorními a to s malým počtem mužských hlasů oproti ženským hlasům.

O příčinách tohoto stavu by se dalo psát hodně. Jednu, nikoli jedinou, vidím v absenci zpěvu a hudby vůbec již v základní škole. Vzpomínám si, že již od první třídy vstupoval pan učitel do dveří s houslemi. Stejně tak tomu bylo postupně i ve vyšších třídách. Ráno jsme začínali zpěvem, i když v rozvrhu hodin třeba v ten den nebyl. Rodiče nás velmi podporovali v docházce do dětského pěveckého sboru, kam jsme s mými dvěma bratry rádi chodili. Doma s námi někdy zpívala i maminka, která sama měla zpěv velmi ráda. Pak jsme přešli i do chrámového sboru a postupně i do smíšeného sboru, který měl v našem městě dobrou tradici. Tam samozřejmě zpívali učitelé místních škol, lékaři, pan lékárník a majitel tiskárny. Byla by to asi zajímavá statistika, která by nám ukázala, jak početné zastoupení těchto profesí je v dnešních pěveckých sborech na venkově. Tristní by bylo

asi zjištění, kolik učitelů základních škol umí hrát na nějaký hudební nástroj.

Krása zpěvu a hudby vůbec již od dětského věku byla jistě obohacením našeho estetického vnímání a pozitivního pohledu na život. Zde však tato *aktivní účast* ve výchově již několika generacím mladých lidí chybí. Žádné hudební nosiče ji nemohou nahradit, spíše svým zaměřením kazí vkus. Mladší a střední generace tedy do pěveckých sborů nepřichází.

Zanedbatelná není ani otázka ekonomického zajištění. Členové sboru nacházejí ve zpěvu především krásu a obohacení svého života. Nezřídka však dojíždějí vlastními auty i veřejnou dopravou ze vzdáleného bydliště na zkoušky a vystoupení. To vše si uhradí z vlastních skrovných prostředků. Rovněž tak slavnostní oblečení. Těžko se bude řešit nájem sálů při vystoupeních, případně platba za spotřebovanou energii při zkouškách, neboť i takové požadavky již někde vyvstávají. Z čeho zaplatit dopravu do vzdálených míst účinkování, zejména v zahraničí? Naši zvolení zástupci v parlamentě dovedou získat pro bohaté sportovní kluby dotace v řádu milionů na „trávníky třetí generace“ a šatny s vytápěnou podlahou na fotbalových stadionech. Domnívám se, že na takové investice by mělo dojít v budoucnu, až naše veřejná ekonomika bude natolik silná, že nám nebudou nenávratně chátat historicky cenné a vzácné architektonické památky. A nemusí se jednat jen o sakrální objekty. Nedalo by se lobovat u těch mocných i za dotace pro sborový zpěv? Slyšel jsem i o svérázném přístupu jednoho radního, který zástupcům sboru pravil: „Musíte si sami vydělat svým zpíváním a my vám pak přidáme na každou vaši korunu také jednu korunu.“ Doufám, že to je přístup ojedinělý.

Nevidím za těchto podmínek žádné jiné řešení, než apelovat na ty nemnohé, kteří svým obětavým úsilím, vytrvalostí a za podpory a porozumění svých nejbližších, aby dále „pracovali na národa roli dědičné“. Popřejme jim hodně zdraví, aby zpěv byl krásným potěšením jejich duší a srdcí a posluchačům přinášel radost. Věřme, že zase bude lépe!

Josef Zumr

Zapomenuté výročí

I když byla moje snaha, podle mého názoru, značná, aby se včas zajistila vzpomínka na toto výročí, přes všechny sliby, že pro to něco určitě udělají, dodnes se neozval ani katedrální regenschori ani předseda Společnosti pro duchovní hudbu. Dokonce jsme spolu s ředitelem kůru sv. Víta domlouvali program, který by se v katedrále mohl při zádušní mši konat. Marnost nad marností. Ani moje včasné urgencye či upomínky, ani omluva slibovatelů, že to z nějakých důvodů nejde, jejich reakce na e-mail nebo telefon, nic. Možná, že se i tak může řešit obtížná nebo nepříjemná záležitost.

O co jde? Dne 3. ledna roku 2007 se mohlo a mělo připomenout 100 let od úmrtí otce Josefa Bohuslava Foerstra – Josefa Foerstra. Vzpomenuli jen ti, kteří věděli a ti, které zajímá foerstrovské dědictví. Víme přece všichni, že rod Foerstrů se vždy hlásil a hrdě a veřejně vyznával svou víru katolickou (někdy i ke své škodě, jako J.B.F. po

roce 1948). Proto je reakce těchto pánů poněkud nepochopitelná. Dovolte proto, abychom si alespoň na zde připomenuli význam Josefa Foerstra — otce.

Tento znamenitý český hudebník se narodil 22. února 1833 v nám známých Osenicích. Základní vzdělání získal u svého otce, v letech 1849-1851 se připravoval v učitelském ústavu v pražské Budči (založený Karlem Slavojem Amerlingem) a do roku 1852 navštěvoval pražskou varhanickou školu (ředitelem byl Karel Pitsch), po které byl povolán na varhanické místo v cisterciáckém klášteře ve Vyšším Brodě. To zastával 5 let. Roku 1858 nastoupil na místo varhaníka nejprve u sv. Vojtěcha, brzy poté u sv. Mikuláše na Malé Straně. Když měl poněkud stálejší postavení, rozhodl se oženit se. Jeho nevěstou se stala Marie Hladíková, dcera lichtenštejnského knížecího revírníka z Říčan, o čtyři roky mladší než on. Z tohoto manželství se narodilo celkem sedm dětí, jen pět jich však zůstalo na živu. Jejich jména s připojeným datem narození pečlivě zaznamenával jejich otec do modlitebních knížek své ženy. Byli to postupně Josef (1859-1951), Marie (1863-1890), Anna (1864-1939), Viktor (1867-1915) a Božena (1874-1935).

Je zbytečné připomínat, že jeho nejstarší syn Josef se stal nejslavnějším členem rodu Foerstrů, o čemž je možné se dočíst a přesvědčit v nedávno vydané knize *Poutník se vrací*. Dočtete se tam i o jeho bratrovi Viktorovi, který, i když měl nesporné hudební nadání, se po staletích stal od doby císaře Karla IV. našim českým novodobým mozaikářem, jehož díla jsou ozdobou mnohých významných kulturních památek. Škoda jen, že se nemohl jeho výtvarný talent dále vyvíjet, neboť předčasná smrt mu nedovolila ještě více rozvinout jeho výtvarné schopnosti a nadání.

V roce 1862 byl Josef Foerster jmenován ředitelem kůru kostela Nejsvětější Trojice a po čtyřech letech, tedy v roce 1866 »...u sv. Vojtěcha V Jirchářích, jak se tehdy ještě po starém českém způsobu říkalo... A jelikož Foerster stál již tehdy v samém středu hudebního cechu, nebylo divu, když se na kůru objevovali i vzácní hosté. Na větší svátky zpívali o velké u sv. Vojtěcha snad všichni naši velcí pěvci a prostorami chrámu zněly dojemné zvuky všech nástrojů vyluzované nejlepšími pražskými umělci. Vecko a Souček, Šebesta a Paleček, Lev, Čech, Vávra, dámy Sittová, Čermáková, Hebdová, Fibichová ... v pozdějších dobách i členové mladé generace až po Bertu Lautererovou. ... Byli zde hosty i Smetana a Blodek, přicházeli Zvonař, Lukes, Heller, Rozkošný a Šebor, a tehdy ještě neznámý Antonín Dvořák byl dokonce u sv. Vojtěcha varhaníkem. A zavítal-li slavný světový umělec do Prahy, stalo se nezřídka, že byl návštěvou i na kůru u sv. Vojtěcha.

Nejednou jsem prosil, aby ty všechny vzácné vzpomínky na nejdůležitější dobu českého hudebního umění byly sepsány. Můj otec byl jedním z těch, kdo žili ve stálém a přátelském styku s prvními našimi umělci, viděl první kroky Smetanovy i Dvořákovy, byl jedním z oněch, kdož podepsali památnou listinu pro Smetanu proti tehdejšímu ředitelství českého divadla, z těch, kdož přivítali v Praze Berlioze, Liszta i Wagnera, přítel

Bülowův, Würstův, Wittův... Nestalo se a dnes je pozdě želeti.«

Tak vzpomíná na onu dobu honosných pražských figurálek předem ohlašovaných v novinách jeho syn Josef Bohuslav v knize *Co život dal*. Nejdůležitější období jeho života začíná rokem 1873, kdy na náklad městské rady pražské odjíždí do Kolína nad Rýnem, aby tam získal náležitě vědomosti pro zavedení chrámové reformy u nás. Tato průkopnická Foerstrova činnost regenschoriho u sv. Vojtěcha se stala příčinou a důvodem k tomu, že byl roku 1887 povolán za kapelníka dómu svatovítského »...a je sdostatek známo, že zde dokonalost provozování i výcvik sboru dostoupily vrcholu. Zde vzniklo i mnoho jeho skladeb, také jeho největší a nejpokrokovější dílo *Missa solemnis*«. Karel Stecker ve svých dějinách hudby píše, že: »Skladby Foerstrový náležejí k nejznamenitějším výkvětům, jež kompozice doby reformní vůbec vydala, majice i v literatuře zahraniční málo soupeřův.«

V té době byl naprosto uznávanou autoritou ve svém oboru. To byl také důvod, proč byl v roce 1892 zvolen do České akademie jako jeden z prvních českých hudebníků hned po Antonínu Dvořákovi, Karlu Bendlovi a Zdeňku Fibichovi. Tuto všeobecně uznávanou hudební autoritu mu rovněž dodávala i jeho dlouholetá profesorská činnost na pražské konzervatoři (od roku 1866), kde pro výchovu nejen svých žáků sepsal vynikající *Nauku o harmonii*. Na počátku školního roku 1903 Foerster onemocněl a byl proto nucen vzdát se s těžkým srdcem po plných dvaadvaceti letech svého profesorského místa na konzervatoři. Od 1. prosince 1903 odešel do výslužby a až do konce svých dní neustával ve své práci.

Hudební tvorba Josefa Foerstra zahrnuje hlavně skladby pro harmonium a varhany, na které virtuózně hrál, nepřekonatelně improvizoval a pořádal koncerty. Největší zásluhu si však získal o hudbu církevní. Napsal několik mší, čtyřhlasá chorální responsoria, pět mottet, čtyři gradualia, dvě *Pange lingua, Te deum* a další.

Zemřel dne 3. ledna 1907 ve věku 74 let. »... Odešel tiše, jak žil, vzorný muž, charakter, duše krásné a srdce ryzího...Vždyť vím, že můj drahý otec byl z těch vyvolených, kteří jako učitelé i umělci seli símě budoucích úrod«. Dnes je spolu se svým synem Josefem Bohuslavem uložen v Praze na Olšanském hřbitově.

S použitím textů z knihy *Poutník se vrací*
zaznamenal A. Džbáněk

Členská schůze PMS

Konala se 15. ledna 2007 za přítomnosti 29 aktivních členů všech tří sborů. Byla tedy usnášení schopná. Přijaté usnesení potvrdilo stav aktivních členů k 1.1.2007 (35), rozhodlo o placení členských příspěvků UČPS 120/60 Kč přímo hospodářům jednotlivých sborů, potvrdilo souhlas členů s rámcovým plánem činnosti na rok 2007 s výhledem na rok 2008. Usnesení uložilo výboru sestavit pro oslavy 100. výročí založení komisi, která bude koordinovat veškeré přípravy a průběh oslav podle plánu, který bude podle návrhu komise předložen ke schválení

plénu. Návčik programu bude probíhat podle kalendářního plánu již od ledna t.r. Usnesení ukládá jako povinnost všech členů aktivně se podílet též na získávání sponzorů a mladších mužů jako aktivních zpěváků. Členská schůze vyslovila souhlas s datem zahraničního zájezdu do Troisdorfu. Uskutečnil by se podle návrhu MS Werkchor Hülls ve dnech 5.-8. 10. 2007.

Následující výborová schůze dne 29. ledna jmenovala jako hlavního komisaře do čela komise oslav J. Kličku. Programová komise je tvořena M. Černým a A. Džbánkem, hospodářská komise J. Stibůrkem, Vl. Lutrynem a J. Voříškem, organizační komise J. Jedličkou, J. Štemberou, J. Hlaváčkem a Zd. Hynkem. Složení této komise bylo oznámeno na zkoušce dne 5. února.

Suplující korepetitorka či zastupující sbormistryně

Pro činnost sboru v novém roce se mohlo stát vážnou komplikací náhlé onemocnění sbormistryně Valentiny Shukliny před naší první zkouškou v roce 2007. Ještě před svým odletem na Ukrajinu však Valentina zajistila za sebe náhradu. S obavami jsme očekávali v pondělí 8. ledna ohlášenou zastupující korepetitorku – studentku 3. ročníku Pražské konzervatoře. S podobnými obavami přicházela na zkoušku jistě i ona. Přicházela mezi muže, kteří ji o půl století věkem převyšovali. Jak si získá autoritu mezi zpěváky, kteří zažili takové sbormistry jako Jana Kasala, Antonína Šídla, Vladimíra Doležala, Jiřího Válu, Stanislava Pešičku, Michaela Kepřta, Jaroslava Brycha a řadu dalších i zahraničních dirigentských osobností? Ti všichni měli či mají něco, co činí z muzikanta vůdčí osobnost. Něco nepopsatelného co z každého z nich vyzařuje. Něco, co v každém z nich je a co se asi ani nedá naučit. A to má též slečna Zuzana Marková, která s hrou na klavír začala asi ve třech a půl letech a nyní tento obor studuje u prof. M. Langra. Se zpěvem začala ve dvanácti letech a nyní ve studiu pokračuje u prof. J. Markové. K dirigování ji přivedl úplně náhodou pan profesor J. Kasal, když ji začal učit harmonii. Příchod prof. Kasala na druhé naše setkání s mladou korepetitorkou nebyl tedy náhodný. Náš bývalý dirigent se přišel přesvědčit z titulu profesora Pražské konzervatoře o tom, jak si jeho studentka vede. Ač dirigování nyní studuje u prof. H. Farkače a prof. M. Košlera, k panu prof. Kasalovi má vřelý a upřímný vztah a opravdový respekt.

To vše jsme vycítili i my při vstupu mladé, usměvavé dívky, která si už na první zkoušce, kterou zahájila ihned po mém představení, vedla naprosto profesionálně. Provedla rozezpívání a bez dlouhých řečí přistoupila k návčiku Janáčkových *Čtyř sborů*. Na první zkoušce, se jí podařilo zopakovat sbory, které jsme kdysi zpívali a nacvičit i některé, které jsme zpívali poprvé. Pracovala velmi intenzivně a dokázala nacvičit intonačně a rytmicky velmi složité pasáže s úsměvem a nikdy neopomněla přidat pochvalu, kdykoliv se jí naše výkony líbily. Při dirigování dokázala svým gestem ukázat nejen tempo, nástupy jednotlivých hlasů, ale i dynamické rozdíly a slyšet intonační nepřesnosti. Velmi rychle se orientovala v předložených skladbách, vycítila jejich charakter a svou představu ihned dokázala se sborem realizovat. Její

vystupování bylo upřímné a neokázalé. Svě umění nestaví na odív svému okolí.

Nedivme se tedy, že tak mladá je už sbormistryní a sólistkou Dětské opery ND, s níž hostovala už na světové výstavě Expo 2005 v Japonsku, v tomtéž roce a v roce následujícím v Bayreuthu a Selbu. Před několika dny se vrátila z tří denního hostování v Paříži. Jako sólistka zpívá hlavní roli Františky v opeře E. F. Buriana *Opera z pouti* v Ostravské opeře. Absolvovala koncertní zájezd do Španělska a má i úspěchy v několika soutěžích. Obraz jejích aktivit by nebyl úplný, kdybychom neuvedli její působení v ženském sboru Charmone, kde je druhou sbormistryní. Tento komorní sbor po několik let vedl též prof. Kasal.

Svým měsíčním působením v PMS zanechala výraznou stopu v naší činnosti a v mnohém nám dodala sebedůvěru. Dokázala nás nenásilně přimět k intenzivnímu studiu.

Přípravy na Foersterovy Osenice 2007 zahájeny

Začaly vlastně už v loňském roce kdy byl se starostou obce Dětenice dohodnut termín. Dohoda zněla – sobota 2. června 2007. Tudíž v pondělí 28. května by bylo tzv. pražské zahájení tradičně u hrobu J. B. Foerstra na Olšanských hřbitovech, v sobotu dopoledne v kostele v Osenicích a odpoledne v amfiteátru před Památníkem Foerstrova rodu. Večer pak v kostelích, sokolovnách, nádvořích zámku v mikroregionu Rozhraní. Od listopadu, kdy byl na MK ČR předán projekt, byla zahájena dílčí jednání s možnými organizátory. Vyhlášení příprav bylo provedeno na webových stránkách UČPS a dopisem Oblastním výborům 100 a 500 (Prahy a Středočeského a Královéhradeckého kraje) a Velvyslanectví Slovinské republiky. Ač termín k podání přihlášek sborů už vypršel, přihlášky ještě přijímáme a doplňujeme přijatá hlášení. V současné době jednáme se sedmi sbory v ČR a dvěma sbory zahraničními. Přípravy na Foersterovy Osenice 2007 tedy pokračují.

100. výročí narození Jaroslava Ježka

Od podzimu loňského roku probíhá v přízemí Českého muzea hudby v Praze 1 na Malé Straně v Karmelitské ulici výstava nazvaná *Život je jen náhoda*. Po celou dobu trvání výstavy zde probíhá doprovodný program ve dvoraně muzea. Desítky uměleckých kolektivů a význačných umělců zde demonstrují svou lásku k hudbě tohoto skladatele.

Správa muzea vychází vstříc slevami na vstupném nejen studentům a důchodcům, ale i školám jednotným vstupným na výstavu a koncert. Derniéra výstavy spolu s programem se koná v pondělí 26. 2. 2007 v 19 hodin.

Poděkování sponzorům

Je pro nás milou povinností poděkovat vždy v každém novém čísle Zpravodaje těm čtenářům, kteří se o financování této naší činnosti též zasloužili. Sponzorské dary jsou důkazem toho, že čtenářům není osud *Zpravodaje* lhostejný a že mají zájem o jeho další existenci a distribuci. Bez těchto darů by časopis již dávno zanikl tak, jako tomu bylo několikrát v minulosti našich těles. *Zpravodaj PSPU* existuje letos již 14. rok, dostáváte do ruky již 77 číslo. Náklady na výrobu a distribuci jednoho čísla jsou při nákladu 130 výtisků kolem 1000 Kč. Neplatíme žádné autorské honoráře a 1/3 nákladu distribuujeme vlastními silami.

Děkujeme proto za sponzorské dary kolegům M. Víškovi, J. Miklasovi, B. Čandovi a L. Stehlíkovi a přáteli Zdeňku Hrobníkovi z Dol. Bousova, který je též naším pravidelným čtenářem. Můžete je zasílat přímo na náš účet u ČSOB čís. 500685413/0300, VS 2007.

Kalendárium

Narozeniny: 5. 3. Fr. Koudelka (65), 13. 3. V. Polanský (59), 14. 3. O. Lipš (67), 18. 3. Vl. Vinkler (77), 25. 3. J. Makovec (76), J. Jedlička (80), 31. 3. Zd. Hynek (61), 1. 4. T. Šobr (46), 2. 4. Fr. Borkovec (80), 13. 4. A. Gabor (67), 22. 4. A. Šotola (59), 2. 5. J. Klička (69), 6. 5. Zd. Vykopal (81), 7. 5. J. Urbánek (86), 11. 5. J. Vích (75), 17. 5. L. Černý (44), 24. 5. J. Vystrčil (76), 29. 5. L. Pokorný (66), Vl. Pokorný (85), 30. 5. M. Víšek (87).

Jmeniny: 1. 3. Bedřich Hladík, 5. 3. Miroslavové – Austera, Víšek, Ryba, 17. 3. Vlastimil Žižka, 19. 3. Josefové – Jedlička, Klička, Miklas, Stibůrek, Vích, 2. 4. František Borkovec, 24. 4. Jiří – Hlaváček, Němejc, Štembera, Vystrčil, 27. 4. Vlastislav Lutrýn, Jaroslav Unger, 7. 5. Stanislavové – Pešička, Sedláček, 16. 5. Jan Voříšek, 23. 5. Vladimírové – Hanzlík, Hladík, Pokorný, 28. 5. Vilém Ulrich

Všem přejeme pevné zdraví!

Připravujeme

- 29.3. Setkání přátel PMS v restauraci U Fantomase od 16 hod. Zajišťuje J. Klička (tel. 608 180 492)
- 25.4. koncert PMS a PS Byzantion v Emauzách od 18 hod. Zajišťuje A. Gabor.

Príspevky byly přijímány do 15. 2. 2007. Uzávěrka příštího čísla bude 15. dubna 2007. Na vydání spolupracovali A. Džbáněk,

J. Stibůrek, J. Zmr, F. Zmr (neoznačené příspěvky) a
P. Štěpnička. Vydává PSPU, Jihlavská 609, 140 00 Praha 4, tel.
261 262 517. IČO 16188161.

WWW: <http://www.ucps>, E-mail: zumr.frantisek@seznam.cz,
nebo prazske.muzske.sbory@seznam.cz.